

When mom went crazy, where did I go?!?

Ylva Kristina Larsson och dottern Tuva har båda erfarenhet av psykisk ohälsa. Som barn till en person med psykisk sjukdom hade Ylva under sjukdomsperioder behövt ett helt annat stöd från vuxna än det hon fått.

Tuva Larsson, 18 år, hittade sin mamma Ylva efter ett suicidförsök för 4-5 år sedan. Mamman behöver ibland vara inlagd inom psykiatri på grund av psykisk sjukdom. Här skriver de båda om sina upplevelser av det stöd Tuva fått och vilket stöd som hade behövts.

Tuva: Fastän jag har blivit myndig nu, vuxen i samhällets ögon, så saknar jag min mamma när hon är på sjukhuset och jag mestadels blir ensam hemma. Jag är så fruktansvärt rädd att bli helt övergiven här! Jag kramar hårt om min katt, tänker att jag klarar av att vara ensam. Ensam med min katt. Men jag står inte ut särskilt länge. Jag vill bara att mamma ska komma hem igen! Att hon är här hos mej. Och att ingen bipolär sjukdom ska finnas mer i vårt liv, i någons liv...

Min mamma gjorde ett självmordsförsök för typ 4-5 år sedan. Jag mötte min mamma med ambulanspersonal i trapphuset. Jag började att gråta helt hysteriskt, men sen minns jag inget mer.

Inte ens idag finns några minnen från den värsta dagen i mitt liv. Jag kan omöjligt tvinga fram varken tankar eller känslor, allt blev bara helt svart! I köket stod min lillebror och kokade gulaschsoppa. Han minns inget han heller.

Vi har aldrig riktigt försökt att prata om händelsen tillsammans efteråt, det är för laddat för oss alla tre. Och ingen annan vuxen omkring oss har pratat eller velat

lyssna på oss. Som vore vi en skamfläck.

Den vanliga socutredningen sattes ju igång direkt med allt vad det innebär. Mest förnedring. Jag hade hellre önskat att få tid och rum att prata om suicid, om mina tankar och alla hundra olika känslor.

Jag är livrädd varenda dag att min mamma ska försvinna ifrån mej. Jag har bara henne. Vi hade ett verbalt litet bråk för något år sen. Mamma gick hemifrån. Så får jag ett sms av henne "see you in heaven". Jag fick panik och jag ringde henne 100 gånger utan svar, ångesten steg i mej brutalt. Men inom en timme svarade hon. Efter ytterligare en timme kom hon hem igen.

Jag tror inte att hon kan förstå hur fruktansvärt rädd jag blir, jag hinner ju föreställa mej hela min tillvaro i livet utan mamma hos mej mer. Och det är något som jag aldrig vill behöva uppleva!

Mammas bipolaritet har präglat hela min uppväxt, min barndom, men ingen bland de närmsta har ens försökt att prata med mej om vad bipolaritet egentligen är. Så jag har då och då helt oförberett blivit hämtad av anhöriga när mamma lagts in på sjukhus/psyket. Men jag har aldrig fått veta hur hon mår, hur lång tid det kan röra sej om etc.

Jag ska liksom bara fortsätta min tillvaro och vardag som om ingenting har hänt, fastän hela mitt liv gått i spillror! Inte heller har jag känt att jag skulle ha fått fråga om någonting heller. Lillebror trodde till

exempel att vår mamma utsattes för tortyr och han var livrädd för psykiatrin i många år. Han hade googlat och läst på om mentalsjukhus...

Om någon bara ägnat lite tid till att förklara för oss så hade det säkert stillat mycket oro och besvarat frågor. Vi vandade oss mer eller mindre genom tiden som gick men känslorna av förvirring, oro, saknad var desamma hela tiden ändå.

Både jag och min bror har utvecklat egen psykisk ohälsa, dels på grund av mammas sjukdom men mycket på grund av vårt skydds nätverk, det vill säga soc med sina utredningar samt diverse kränkningar.

"Du har en dålig mamma" sa soc till mej en gång... Jag ville bara vråla rakt ut, ville slå på soc och skrika att det var FEL!!!

Men jag sade ingenting.

Som om jag inte fanns, inte någonstans!

När min mamma är frisk mellan skoven är hon så påhittig och rolig. När vi var små fixade hon till många utflykter. Hon lyckades dessutom utöver sin ynka pension få ihop lite extra pengar till Gröna Lund varje sommar.

Vi var även på några kortare semesterturer ihop med en av mammas bästa väninnor. Av ingenting lyckades hon alltid att få fram någonting.

Jag har alltid kunnat lita på min mamma, även under hennes skov. Jag vet att de är tillfälliga. Jag har på eget bevåg fått min

mamma tvångsinlagd när det verkligen behövts. Och jag har konfronterat de läkare som har gjort fel mot henne! För att jag älskar min mamma!!! Och allt jag vill är att hon skall få finnas kvar.

Ibland tänker jag att jag inte skall vara så "gnällig" om mitt eget mående .... Då jag tänker på allt som min mamma har gått igenom liksom.... Men jag ska jobba på att låta mej själv också räknas. Det har bara aldrig känts så från min omgivning. Inte under hela min uppväxt.

Nu, så kallad vuxen, står jag här förvirrad då jag aldrig bekräftades som individ. Jag har kontakt inom psykiatrin och en jättebra psykologkontakt via regionen. Men när jag känner att de inte hör vad jag säger tar jag in mamma i samtalet och då rör det lite på sej. För morsan kan ju den här "branschen" utantill!

Jag önskar mej mest av allt i världen just nu att min mamma blev frisk så att jag kunde få slappna av.... Men det kommer ju tyvärr aldrig att hända. Så vi får fortsätta att kämpa med och för varandra, eniga tillsammans. Dock alltid en förnimmelse och rädsla för att mamma dör.

Jag hade önskat att:

Just nu är det mycket prat om anhörigperspektiv, preventivt arbete och ett barnperspektiv.

Alla dessa tre punkter hade kunnat rädda många förtvivlade tårar hos mej som liten och vilsen tjej.

Min ohälsa hade kunnat motas i grind med preventivt anhörigarbete, om jag hade fått förstå!!!

Jag är anhörig nu och jag var närmast anhörig redan som cirka 7-8 åring utan att få någon som helst insikt i vad som hände med min mor.

Barn har livlig fantasi, åt alla möjliga håll och gärna samtidigt dessutom.

Min fantasi slutade med katastrof-tankar.

Jag fick inget stöd av någon!
Skärpning.

Ylva: Ja, mitt samvete är så tungt belastat av allt vad min sjukdom ställt till med. Jag får fysiskt ont i bröstet av blotta tanken samt förnimmelser från olika situationer.... Mina vackra små själar, mina två barn som jag ju lovat att beskydda, uppfostra och älska!

Jag svek ....

Den tillit som vi har för varandra är fantastisk. Det finns INGET som vi inte kan prata om...

Om och om och om igen. Och det sveket gör så fruktansvärt ont att ha.

I depressioner kunde jag bli apatiskt sängliggande i dagar, rätt många dagar. Barnen lärde sej att laga mat på egen hand då.... Helt oacceptabelt!

I mitt modershjärta led jag över alla konsekvenser som denna bipolaritet förde med sej. Tanken på att barnen skulle få det bättre utan mej var konstant närvarande. Att min patetiska existens stod i vägen för deras lycka.

Tårarna brände och hjärtat värkte, men jag kom inte ur sängen för att bege mej ifrån jordelivet helt enkelt. Och jag hatade mej själv för det!

Väl på benen ville jag genast kompensera barnen för allt förlorat. Full rulle ut i världen på olika upptåg och äventyr. Jag skämdes bort dem med de få medel jag ägde. För jag älskade så att få se deras glada, obekymrade ansikten framför mej.

I ur och skur, oavsett mitt psykiska mående så var båda två mej så innerligt nära konstant.

Jag är övertygad om att vi tre genom all vår levnadstid tillsammans skapat ett genuint och oerhört starkt band emellan oss.

Den tillit som vi har för varandra är fantastisk. Det finns INGET som vi inte kan prata om här. Om vårt band knutits utifrån livets hårda prövningar må vara osagt men högst sannolikt.

Förlåt mej mina älskade själar för den sorg och smärta som jag har åsamkat era unga liv.

Era barndomsår.

Men se på er nu!!!

Oj oj oj så fina personligheter ni är, fin moral och bra människosyn, ni äger det som ingen kan köpa för pengar! Jag är så stolt när jag betraktar er lite på håll och ser hur ni tar er fram i världen.

Så ta för er av framtiden!!!

Morsan ska ingenstans,
morsan hänger kvar än.

Vad jag önskat annorlunda:

Jag hade velat ha hjälp att tala med barnen om vår pågående situation.

Hjälp med att stilla deras farhågor och även min egen oro över deras oro.

De små anhöriga måste in i anhörigrollen när dess förälder vårdas inom psykiatrin.

En läkare är väl kompetent nog (hoppas jag) att kunna tala till ett barn?

Förenkla svårigheterna och avdramatisera det hela. Vuxna omkring bör ta ansvar och inse att barnen lider i sina tankar.

Tuva Larsson
Ylva Kristina Larsson

Ylva Kristina Larsson är ambassadör för Hjärnkoll och Tuva Larsson är hennes dotter.

Läs mer om Ylva här:

